

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОКРУЖНИ СУД У БЕОГРАДУ
ВЕЋЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Посл. бр. К.В. бр. 06/2005**

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА

Са главног претреса од 03.04.2007. године

**НАСТАВЉЕНО 03.04.2007.ГОДИНЕ
СА ПОЧЕТКОМ У 14,30 ЧАСОВА**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добар дан свима.

Констатује се да је веће у неизмењеном саставу.

Констатује се да су на главни претрес приступили:

- Заменик тужиоца за ратне злочине **Небојша Марковић,**
- Пуномоћници оштећених **адв.Драгољуб Тодоровић и Наташа Кандић,**
- **оптужени Медић Слободан,** и његов бранилац **адв.Перковић Мирослав,** адвокатски приправник Драган Травица,
- **оптужени Петрашевић Пера,** и његов бранилац **адв.Левајац Зоран,**
- **оптужени Медић Александар,** и његов бранилац **адв.Фајфрић Жељко,**
- **оптужени Вуков Александар,** са браниоцем **адвокатом Левајац Зораном,**
- **оптужени Медић Бранислав,** са браниоцем **адвокатом Јеврић Зораном.**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, приступила су сва лица.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес ОДРЖИ.

Наставак главног претреса

НАСТАВАК ДОКАЗНОГ ПОСТУПКА

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте добили измењену оптужницу која је пристигла у суд 16.03.2007.године, она је измењена само у односу на прецизне датуме рођења и имена оштећених, ја сам вам послала одмах, претпостављам да сте сви добили и да није било потребно време за припремање одбране јер ништа није суштински измењено.

Браниоци сагласно са окривљенима изјављују да су измењену оптужницу примили, да није потребно време за припремање одбране.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У међувремену добили смо и извештај који смо тражили у вези ДНК, ја ћу замолити режију да нам ову писмену документацију пребаци на видео како не би губили време да то сада читамо, па ћемо то прегледати преко дисплеја, пошто сви то имамо.

Констатује се да се у доказном поступку на сагласан предлог странака чита писмена документација и то:

- **Извештај Института за нестале особе Босна и Херцеговина, број 1-40-49/2007, од 14.03.2007.године,**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете даље.

- **Извештај Института за нестале особе број 01-40-15/07, од 02.02.2007.године,**

- **ДНК извештај на име Ибрахимовић Смаила,**
- **ДНК извештај на име Фејзић Сафета,**
- **ДНК извештај на име Салиховић Дине,**

Констатује се да је увид у ову писмену документацију извршен и прочитан преко монитора.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли има још нешто ту од документације што нисмо прегледали, ако нема, имамо још само да прочитамо

- **Извештај Института за нестале особе од дана 14.03.2007.године.**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете да идете, ово је свима вама достављено на време, одмах чим смо добили, можете на следеће, али ево и на овај начин да се упознају остали који нису упознати. Хвала можемо даље.

- **Извештај института за нестале особе од дана 14.03.2007. године, 01-40-37/2007.**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала можете даље, можете хвала, у реду, то је све, имамо такође само да прикажемо, такође ћемо на овај начин и приказати фотографије оштећених пошто смо прошли пут када смо приказивали, показивали смо фотографије из фотодокументације која се односила на припаднике јединице Шкорпиони, ја бих молила режију да нам прикаже фотографије такође преко монитора.

Констатује се да су прочитани писмени извештаји.

- **Констатује се да се врши увид у фотографије оштећених под редним бројевима од 03639681 до броја 03639721.**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете да их листате пошто иду бројевима једно за другим, можете мало брже, пошто су већ упознати сви, добро хвала вам

Констатује се да је извршен увид у фотографије преко монитора.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имамо још овај допис који сте ви примили и то је допис од 06.02.2007.године.

- **Констатује се да се чита допис Министарства унутрашњих послова-Дирекција полиције од 06.02.2007.године, који се односи на податке о јединици Шкорпиони.**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Којим су нас они обавестили на основу њихових сазнања шта имају у вези ове јединице, о њиховом формирању и документацију коју поседују. Ово сте већ сви раније добили тако да сте и сви упознати, за овим смо прочитали и извршили увид у писмену документацију коју смо имали у списима предмета.

Констатује се да су прочитани писмени докази, да је извршен увид.

Па за овим

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

- **ОДБИЈА СЕ предлог за непосредним саслушањем оштећене Салиховић Зулејхе и оштећене Мубине Бернт.**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То су ове две оштећене од прошли пут, сећате се да оне нису могле да дођу услед проблема са путем, са визом, па смо имали сагласност да не требамо да их саслушавамо пошто имамо све ове друге писмене извештаје. Што се тиче доказног поступка, у доказном поступку у овом моменту изведено је све што је било предложено и у чега смо имали сагласност странака и одлуке. Да ли има неких предлога у допуну доказног поступка. Тужиоче изволите?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Тужилаштво нема нових предлога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли оштећени, немају, браниоци немају, хвала.

Како нових предлога у допуну доказног поступка нема

Суд ОБЈАВЉУЈЕ да је

ДОКАЗНИ ПОСТУПАК ЗАВРШЕН.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За овим прелазимо на завршну реч странака.

РЕЧ СТРАНАКА

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја бих замолила тужиоца да први изнесе своју завршну реч, изволите:

Заменик тужиоца за ратне злочине у својој речи изјави:

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА:

Поштовани суде, Тужилаштво за ратне злочине у потпуности остаје при прецизираној оптужници, јер сматра, да је у току доказног поступка несумњиво утврђено, да су оптужени извршили кривично дело ратног злочина против цивилног становништва које им се ставља на терет, за које су и кривично одговорни, а први пут је и домаћа и међународна јавност имала прилику да на свима познатом снимку прати све најважније детаље под којима се овај злочин одиграо. Прва сазнања о овом злочину Тужилаштво за ратне злочине је имало две недеље пре првог емитовања овог снимка на суђењу Слободану Милошевићу на дан 01.06.2005.године, па је након тог емитовања уследила брза и ефикасна акција државних органа, тужилаштва и полиције, те су оптужени исте вечери када је снимак емитован били лишени слободе. У току поступка, који је затим уследио, суд је извео велики број доказа, који указују да је овакав став тужилаштва основан.

Оптуженим Медић Слободану, Петрашевић Пери и Медић Браниславу

ставља се на терет извршење кривичног дела ратног злочина према цивилном становништву из чл.142 ст.1 КЗЈ, а оптуженим Вуков Александру и Медић Александру исто кривично дело које су извршили као помагачи. Оптужени Медић Слободан, Вуков Александар и Медић Бранислав, у одбранама датим током поступка, не признају да су одговорни за инкриминације које им се стављају на терет. Оптужени Медић Слободан тврди, да тога дана када се догађај десио није био у Трнову. Наводи, да никакву наредбу за стрељање заробљеника није издао и да о томе ништа није знао све до момента када се снимак егзекуције није појавио на телевизији. Одбрана оптуженог Вуков Александра иде у правцу, да он ништа није знао о наредби да заробљеници треба да буду стрељани, да се на месту догађаја, пре егзекуције, нашао из сасвим других разлога и да у вези са тим није имао било каквих активних радњи.

Оптужени Медић Бранислав се брани, тако што тврди, да је био присутан у близини спаљених викендица у месту Годињске Баре где су стрељани заробљени бошњачки цивили, али да у њих није пуцао. Истакао је, да критичном приликом наредбу за стрељање заробљеника није издао оптужени Медић Слободан, који тог дана и није био у Трнову, већ је то наредио њему непознати официр Војске Републике Српске. Оптужени Петрашевић Перо признаје, да је оптужени Медић Слободан, као командант јединице «Шкорпиони» издао наредбу свом обезбеђењу, међу којима се он налазио, да стрељају заробљенике и да је он морао извршити наређење учествујући у њиховој егзекуцији. Оптужени Медић Александар, признаје да је био у пратњи заробљених цивила по наређењу свог команданта оптуженог Медић Слободана од базе «Шкорпиона» у Трнову до места стратишта, да није знао да заробљенике треба стрељати, да критичном приликом није пуцао у њих, те да својим поступцима ни на који начин није помогао у извршењу кривичног дела.

Одбране оптужених, Медић Слободана, Вуков Александра, Медић Бранислава и Медић Александра не треба прихватити, јер су у супротности са изведеним доказима. Из исказа бројних сведока и оптужених Петрашевић Пере и Медић Александра, несумњиво произилази, да је критичног дана, оптужени Медић Слободан био у бази у Трнову и да је он издао наређење да се заробљеници стрељају. Оптужени Петрашевић Перо и Медић Александар су том приликом, односно, све време, заједно са Момић Милорадом, представљали лично обезбеђење оптуженог Медић Слободана, те из њиховог исказа и исказа бројних сведока јасно произилази, да су били стално уз свог команданта, како за време редовних активности јединица у Ћелетовцима и околини, тако и на терену у околини Трнова. Они тврде, као и сведок Стојковић Слободан, да је критичном приликом, када су доведени заробљеници у штаб јединице, био присутан оптужени Медић Слободан, који им је тада наредио да стрељају заробљенике, а да то сними сведок Стојковић. Имајући у виду доказе који јасно карактеришу личност оптуженог Медић Слободана, као и начин функционисања и командовања јединицом «Шкорпиони», искључено је да се такав догађај могао уопште десити без његовог знања и наређења. По нашој оцени, постојање кривичног дела и кривична одговорност у радњама оптуженог Медић Слободана је

несумњива.

Одбрана оптуженог Вуков Александра не може се прихватити из више разлога који произилазе из прикупљених доказа од којих ћемо нагласити само неке.

У току поступка несумњиво је утврђено, да оптужени Медић Слободан никада није био на борбеној линији коју је држала јединица «Шкорпиони», а у чијој близини је извршена егзекуција. Како је стално био у пратњи свог обезбеђења, а на Трновском ратишту уз њега је био осуђени Слободан Давидовић, нико из те групе није био на том месту, што потврђују оптужени Петрашевић Перо и Медић Александар. Тај терен је само делимично познавао оптужени Медић Бранислав, и то само до места где је камион заустављен и на ком су искрцани заробљеници, јер су до тог места довожене потрепштине за део јединице на положају одакле су те ствари на рукама преносили војници који би сишли са борбене линије. Са друге стране, оптужени Вуков Александар, као заменик команданта јединице и командир извиђачког вода, од руководећег састава «Шкорпиона» највише времена је провео на борбеној линији, и као искусан и веома стручан војник старао се о борбеним дејствима, што претпоставља, поред осталог, добро познавање терена, што је он на веома убедљив начин демонстрирао током главног претреса објашњавајући поједине војностручне ситуације. Примивши наређење из штаба, да сиђе до места до којег је могао доћи камион и да поведе неколико војника ради преузимања пошиљке, како је по правилима конспирације назначено као «пакет», тамо затиче људе из обезбеђења команданта јединице, сведока Стојковића како снима камером и групу заробљених цивила како леже на земљи. Ако се за тренутак, вратимо на догађаје који су снимљени камером, видећемо, да након доласка камиона до задње тачке, заробљеници не бивају одмах искрцани и ликвидирани већ се очигледно нешто чекало. Део који је везан за потребу набавке пуне батерије за камеру наступа касније и одлазак оптуженог Медић Бранислава по њу у Трново, очигледно није био од утицаја што се не врши ликвидација заробљеника. У међувремену, до момента када је наређено заробљеницима да устану и крену ка месту стратишта дошао је оптужени Вуков Александар. У својој одбрани оптужени Вуков наводи да је пришао оптуженом Петрашевићу и питао га да ли је нешто стигло из штаба за њега, па када је добио негативан одговор вратио се на борбену линију а оставио извиђаче који су сишли са њим да сачекају камион и преузму пошиљку, уколико накнадно стигне. Ако је то тачно, онда није јасно ко му је могао рећи да је камион отишао по те предмете јер се на снимку јасно чује како сведок Стојковић упозорава присутне да ће батерија на камери ускоро престати да функционише те да оптужени Медић Бранислав оде по пуну батерију у базу, што је јасно могао чути и оптужени Петрашевић. Значи, извиђачи су остали из неког другог разлога и нису се вратили на борбену линију заједно са оптуженим Вуков Александром. Ако се при том има у виду да су стрељани цивили заробљени у околини Сребренице која се налази на више од 150 километара од Трнова и да су након стрељања њихови лешеве поливени бензином и спаљени у већ спаљеној викендици, намеће се закључак да је егзекуција заробљеника на

том месту и накнадно спаљивање лешева имало за циљ прикривање убистава цивила заробљених у Сребреници, тако што би се њихови посмртни остатци повезали са ранијим ратним збивањима када је викенд насеље, где су они стрељани, разрушено и запаљено. Оптужени Медић Александар је навео да је након повратка у штаб јединице оптужени Петрашевић рапортирао команданту да је наређење извршено и да су «пакети» ликвидирани. Имајући у виду те чињенице и остале доказе прикупљене у току овог поступка, тужилаштво сматра да је оптужени Вуков Александар знао ко су заробљеници, да је знао шта ће им се десити и како та ликвидација треба да изгледа и да је при том непосредним егзекуторима помогао, тако што им је рекао где да кривично дело изврше, да би се постигао жељени ефекат.

Из одбране оптужених Петрашевић Пере и Медић Александра, исказа сведока, те снимака егзекуције, несумњиво произилази, да је оптужени Медић Бранислав пуцао у заробљенике и да је извршио кривично дело које му се ставља на терет. Оцењујући доказе који су прикупљени током поступка, тужилаштво сматра да је и оптужени Медић Александар учествовао у извршењу кривичног дела, на начин како је оптужен. Његова одбрана, да није знао где воде заробљенике и шта ће са њима бити, једноставно није тачна. Ако се узме у обзир његов разговор са заробљеником, чињеница да је од почетка дешавања па до краја био са њима, и цео контекст догађања, намеће се логичан закључак да је знао шта ће се десити са заробљеницима те да је својим активним понашањем у обезбеђењу њиховог присуства од Трнова до тренутка ликвидације, допринео да буду лишени живота. Постојање кривичног дела и кривичне одговорности оптуженог Петрашевић Пере произилази како из његовог признања тако и доказа који то признање поткрепљују. Да би квалификован облик убиства прерастао у ратни злочин потребно је постојање још неких чињеница које представљају битне елементе тог кривичног дела о чему ћемо навести следеће факте.

Није спорно, да је у поменутом периоду, постојао оружани сукоб у Босни и Херцеговини, између оружаних формација Српског, Бошњачког и Хрватског народа. Такође је познато, да је постојао споразум о узајамном помагању између тада самопроглашених и у смислу правила међународног јавног права непризнатих државних творевина Републике Српске и Републике Српске Крајине. Тај споразум је предвиђао помоћ и у војним активностима. Такве творевине се у жаргону називају «такозване», «пара» и слично, а самим тим и органи тих «држава» имају исти префикс. У току поступка, прикупљени су бројни докази, по нашој оцени довољни, да би се могле са сигурношћу утврдити одлучне чињенице на основу којих се може извести јасан закључак да је у конкретном случају, де факто, паравојна јединица «Шкорпиони» оружана формација која се морала придржавати правила Међународног хуманитарног права и да је у конкретном случају извршен ратни злочин, што произилази из одредаба IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата и Другог допунског протокола. Након великих ратних дејстава крајем 1991. и почетком 1992. године и формирања Републике Српске Крајине, дошло је до одређене стабилизације фронта, који се једним делом протезао реком

Босут. На источном делу реке, око села Ђелетовци, налазила су се нафтна поља са инсталацијама за експлоатацију која су требала бити стављена у функцију, те се указала потреба за њиховим обезбеђењем. Експлоатацијом те нафте бавило се новоформирано предузеће Нафтна индустрија Републике Српске Крајине. У оквиру ње формирана је посебна јединица којом је командовао оптужени Медић Слободан и која је првобитно носила назив «Одред Боца». Касније, како се број припадника те јединице повећавао, у војном смислу одред прераста у формацију ранга батаљона и добија назив «Шкорпиони». У свом саставу та јединица има команданта са личним обезбеђењем, две чете, извиђачки вод, интендантски сектор и радну јединицу. Свака нижа формацијска јединица имала је свој командни кадар. Седиште јединице је било у Ђелетовцима где је касније изграђена и касарна. Формално-правно сви припадници јединице су били запослени у Нафтној индустрији Републике Српске Крајине, од које су примали личне доходке, преко ње били осигурани од повреде на раду и тај период им је касније признат у радни стаж, о чему су прикупљени бројни материјални докази.

У војном смислу били су припадници Вуковарског корпуса Војске Републике Српске Крајине, од ког су добијали војну логистику. У току редовних активности, јединица «Шкорпиони» била је искључиво подређена свом команданту оптуженом Медић Слободану. Он је одлучивао ко ће у јединицу бити примљен, ко ће бити отпуштен, ко ће коју дужност обављати, ко ће који чин имати, ко ће за одређени прекршај бити кажњен, којом казном, а често је и сам извршавао казне физичком тортуром итд. Када су одлазили на ратишта у Босну и Херцеговину наредбу о томе су добијали од Вуковарског корпуса и тамо били потчињени команди Војске Републике Српске.

Имајући ово у виду, може се закључити да су «Шкорпиони» били класичан пример паравојне формације. С обзиром на чињеницу, да на ратиштима у Босни и Херцеговини јединица није дејствовала самостално већ у саставу Војске Републике Српске, а имајући у виду да су сви оптужени а и остали припадници јединице који су ишли на «терен», како се то у жаргону називало, служили војни рок у Југословенској Народној армији, била су им позната правила, која се наређења морају извршити, а која не. Према томе, несумњиво је да су критичном приликом повређена правила цитираних међународних прописа, који су инкорпорирани или уграђени у наше кривично законодавство.

Имајући у виду све наведено, предлажемо, да суд оптужене Медић Слободана, Петрашевић Перу, Медић Александра, Вуков Александра и Медић Бранислава огласи кривим и осуди на казну по закону, узимајући у обзир све околности и појединачне улоге и доприносе у извршењу конкретног кривичног дела. Посебно указујемо, да суд од отежавајућих околности, генерално мора имати у виду чињеницу, да су критичном приликом лишени живота млади људи и деца, од којих је Сафет Фејзић на дан страдања имао 17 година и 6 месеци, Азмир Алиспахић 16 година и 9 месеци и Дино Салиховић само 16 година и 20 дана, а који ни једним својим поступком нису дали повода да се са њима тако поступи, да се према њима крајње нељудски поступало па им се није дало ни мало воде у

последњим тренутцима живота и да је у тим страшним моментима, када су људи требали да буду насилно лишени живота код њихових целата постојала весела и опуштена атмосфера, од првог до последњег тренутка, као да се ради о најобичнијем догађају, што јасно карактерише њихове личности и однос према највећим људским вредностима.

С друге стране, током овог суђења утврђене су и олакшавајуће околности на страни оптужених и то да оптужени нису осуђивани, да је оптужени Петрашевић Перо једини признао извршење кривичног дела и изразио најдубље кајање, те својим држањем у току кривичног поступка значајно допринео да се утврди истина. То исто се може рећи и за оптуженог Медић Александра, који иако није признао извршење кривичног дела својим искреним држањем и несумњивим кајањем јасно је манифестовао свој психички однос према предметном догађају. Такође је утврђено да код оптуженог Вуков Александра због лошег здравственог стања постоји висок степен инвалидитета. Поред тога, у односу на све оптужене је утврђено да припадници њихове јединице «Шкорпиони» нису у оквиру свог борбеног деловања у околини Трнова заробили бошњачке цивиле, већ да су то учинили припадници Војске Републике Српске и наредили им да их стрељају. Међутим, с обзиром на све околности и тешке последице, све наведене олакшавајуће околности имају само релативан значај и по нашем мишљењу не могу имати утицај на блаже кажњавање оптужених и то без обзира да ли се ради о непосредним извршиоцима овог кривичног дела или о помагачима. Подсетио бих на речи брата покојног Делић Јусе-оштећеног Бекта Делића на главном претресу на дан 12.03.2007.године, који је тражећи максималну осуду за оптужене казао, цитирам: «Рекли су да им је наређено да побију, али није им нико наредио да не дају воде. Јасно се на снимку види да ти људи траже воде. Они му псују мајку балијску. Не море ме убедити апсолутно да му је наређено да побије људе, да он то није хтео. Можда му је наређено, али је и добровољно то радио, ако би ме неко наћерао да убијем некога, а ја нисам за то, дај ми воде, ево ти воде, напиј се. Морам те убити, али ево ти воде, напиј се».

Дакле, када се имају у виду све напред наведене околности и ниске побуде оптужених да се прикрије још већи злочин који је извршен у Сребреници, те да је оштећеним жртвама Фејзићу, Алиспахићу, Салиховићу, Ибрахимовићу, Салкићу и Делићу изречена смртна пресуда са истовременим извршењем смртне казне без суђења и без кривице, као и без права на жалбу, сврха кажњавања се може постићи уколико свим оптуженима овај суд буде изрекао максималну казну предвиђену за кривично дело ратног злочина против цивилног становништва из чл.142. ст.1. КЗ СРЈ.

Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала тужиоце.

Констатује се да је заменик тужиоца за ратне злочине Небојша Марковић изнео усмено завршну реч и исту доставио суду у писменој форми.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За овим пуномоћници оштећених да се изјасне у вези имовинско-правног захтева, пошто имају могућност да у завршној речи изнесу свој став у вези имовинско-правног захтева. Хоћете Ви колега?

АДВ.ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: Не само.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И евентуално да укажете на доказе који, јесте.

АДВ.ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ: И да укажемо на доказе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Пуномоћник оштећених адвокат Драгољуб Тодоровић у својој речи изјави:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У односу на доказе о кривичној одговорности. Изволите?

АДВ.ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ:

Придружујем се кривично гоњењу окривљених и истичемо имовинско-правних захтев и молим суд да нас упуту на парницу ради остварења имовинско-правног захтева. Даље, ја по Законнику о кривичном поступку имам право да укажем на доказе који се тичу кривице окривљених и то ћу сада урадити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

АДВ.ДРАГОЉУБ ТОДОРОВИЋ:

Овај предмет, овај судски поступак, овај судски предмет, ова кривично-правна ствар има изузетно, могло би се рећи особене карактеристике и изразите специфичности, пре свега код доказа који су изведени, који указују на кривицу окривљених. Ту имамо скоро све доказе, све врсте доказа који могу бити изведени пред овим судом, који указују на кривицу окривљених, пре свега имамо материјални доказ који се врло ретко може појавити у судским поступцима а то је врло детаљан, врло прецизан, врло јасан и врло како бих рекао несумљив доказ у виду снимања злочина који дакле, електронском камером, ВХС камером имамо отпуну снимак свих догађаја важних за питање кривице окривљених. Поред тога имамо доказ и вештачењем, јер је судски вештак који је прегледао и мислим на овај други извештај пошто је вештачио ВХС касету, други пут, у првом извештају је вештачио ЦД-е, који је настао на ВХС-у, потпуно рекао да је то аутентичан снимак да ту нема интервенција ни на аудио материјалу ни на видео материјалу, дакле то је доказ вештачења, даље поред тога имамо признање окривљеног Петрашевића, окривљеног Медића и делимично признање о самом догађају и другог окривљеног Бранислава Медића, поред тоа имамо један изванредан доказ

који се тиче једног сведока који је снимео све, врло детаљан исказ сведока Стојковића који је камером снимео тај догађај, такође указује да је, о чему се ту ради.

Дакле нема никакве сумње, никакве дилеме, нема ни промил могућности да се овај догађај није догодио онако како смо видели на филму, нема ништа што би указивало на нешто друго, међутим овде има једна исто тако специфичност, једна овако неуобичајеност у кривичном поступку а то да је тужилац ову оптужницу прецизирао пре него што смо видели главни доказ, а то је филм, ВХС касету, такође је оптужница прецизирана и пре него што је вештак дао транскрипт гласова, разговора, који се чују на тој ВХС касети, да смо то имали сигурно да не би дошло до овакве, ја немам ништа против, имам дакле и против чињеничног навода оптужнице и против правне квалификације, ја говорим сад о тој правној квалификацији, та правна, када се ради о Вукову, сада сам чуо у завршној речи, чуо сам у завршној речи тужиоца Марковића, који није ову оптужницу прецизирао и није учествовао у тој фази поступка као заменик тужиоца на главном, то се може прихватити та, то објашњење које је тужилац дао чињенично за учешће оптуженог Вукова у овом кривично-правном догађају, међутим правна квалификација не може никако, јер баш из тог образложења које је тужилац дао произилази да је он саизвршилац. Овде се уопште не ради ни о убиству ни о квалификованом убиству, дакле то су, то тужилац је рекао да би се квалификовано убиство разликовало, да би се ратни злочин разликовао од квалификованог убиства потребне су те одређене међународне, формалности из међународних аката, унутрашњи сукоб, не, није тачно, он је без тога, то су два сасвим различита дела, то су два потпуно како бих рекао, немају никакве везе један са другим, јел, радње извршења у овом, дакле ако апстрахујемо ту међународну компоненту, ратни злочини, компоненту сукоба, то су формалности које су овде испуњене, ако то апстрахујемо то се страховито много разликује, има много радњи извршења, код радњи убиства имамо једну радњу извршења, овде имамо низ радњи извршења, дакле овде тужилац пре свега квалификује оптужницу пре извођења главног доказа који битно утичу, јер када се чује, када се чују разговори окривљених имамо да је Медић, али имамо исказ сведока Стојковића, то се види и на овим, на филму, а види се и у овим транскриптима, делимично, имамо атмосферу каква је изгледала, тужилац и говори о тој атмосфери ја се са тим слажем јер ту су, ту нема никакве попустљивости, нема никаквог сажалења, нема никаквог нормалног понашања, нема никаквог људског понашања у то, то је све брутално, то је све сурово, они вичу «јала, јала», а то значи стока се тако тера, они кажу овај смрди ко твор, онда кажу, недају им воде, онда каже, пита баш Александар Медић, то говори и сведок Стојковић, пита једног младића, «да ли си прцао» а он каже «нисам», каже «и нећеш», што директно говори да је знао да ће бити убијени, дакле чињенично стање је такво да ту нема, да је убиство у питању па онда да расправљамо је ли пуцао или није пуцао, јел му пушка била чиста, ил масна ил кад је чистио јесу ли га зафркавали, и тако даље, ако је ратни злочин то је бесмислено, то је апсурдно, то, ја немам речи да кажем колико ме иритира таква квалификација која се тиче Медића.

Пре свега имамо, ја сам навео то чињенично стање, које то указује, реко сам сад како изгледа то, како се добро на филму, кроз транскрипте, кроз исказ сведока Стојковића, код признања окривљеног Петрашевића, види то, они их газе чизмом, дакле ту нема ни један промил саосећајности, сућути ни било чега, то нема, дакле они сви делују, имају јединствен умишљај да изврше тај задатак који им је дао Медић, дакле ту поред чињеничног стања имамо и законске, све законске елементе саизвршилаштва, и трећа ствар чињенично стање закон и имамо трећу ствар коју посебно наглашавам а то је судска пракса. Ми смо имали суђење за ратни злочин убиства шеснаест цивила у селу Миочу, аутобус Сјеверин-Прибој, где ни један од четири осуђена није никога убио, није се знало, није се утврђивало је ли их убио, није имало о томе података, али имало је података да су они киднаповани ради убијања и да су они убијени, дакле то је било довољно, даље, имамо случај, та пресуда за Сјеверин је правноснажна, имамо случај убиства Ивана Стамболића, Ивана Стамболића је убио извесни окривљени, не желим сад да му помињем име, није важно, један, а осуђена су четворица за то кривично дело, даље имамо атентат на Вука, неуспели атентант на Вука Драшковића у Будви, осуђен је само, пуцао је само један, за саизвршилаштво су осуђена четворица, дакле ради се о саизвршилаштву, то говорим, нису осуђени за помагање, нису за неки други облик саучесништва, него баш за саизвршилаштво. Дакле сви, и чињенично стање и закон који говори о саизвршилаштву и судска пракса говори о томе да је и његов исказ и тако даље, и све то говори да је Петрашевић био у овом конкретном случају саизвршилац, што се тиче Вуков Александра потпуно се слажем и прихватам образложење тужиоца, мада ме мало изненадило, нисам можда тако детаљно проучавао тај случај окривљеног Вукова али сам врло задовољан са образложењем које је тужилац у завршној речи изнео, међутим баш то што је тужилац изнео говори о томе да је то саизвршилаштво, то је, тотално је образлагао саизвршилац и зато не знам зашто је овај тужилац који је ово, обично то ми сви знамо адвокати и судије и тужиоци, сви знамо кад се оптужница прецизира а ова је оптужница прецизирана пре извођења главног доказа, главни доказ овде је материјални доказ који је, то је филм, то је ВХС касета, ту је и пре вештачења пре урађеног овог транскрипта, дакле госпођа Наташа Кандић ће да говори о неком другом аспекту паравојне формације, ја сам се изненадило, изненадила ме ова тужиочева, нисам се баш ту спремао да је она такозвана, ја не знам да је она баш, да су војска Босне и Републике Српске и Републике Српске Крајине звани такозани и да су овде третирани као паравојна формација, то не знам ни дал су у Хагу, али мислим да је то превише, ово како је тужилац изнео завршну реч, произилази да су то паравојне формације и Вуковарски корпус и Републике Српске Крајина и Нафтна индустрија и војска босанских, босанска војска Републике Српске и да су они паравојна формација за мене је то ново тумачење, ја нисам спреман да са тим полемишем, нисам се упознао и мислим да је ту један велики апсурд такође.

Ја сада овде посебно желим да кажем једну ствар, да одам признање судском већу на свим овим, имали смо случај у Хрватској који је за једно

пола дана, предмет је пресуђен и осуђен човек, један од њихових другова на 15 година затвора, сматрам да је овде суд уложио велики напор када је испитао доста чињеница и околности везаних како функционише јединица Шкорпиони, како се врше те команде, каква је дисциплина, какав је дрил, ко доноси одлуке, ко награђује, онда такође ко замењује команданта, и то је све по мом мишљењу добро искористио тужилац у завршној речи за образложење неких кључних ствари а то је могао тужилац да уради зато што је веће изузетно како бих рекао прецизно, дуго, свеобухватно радило на овом предмету није га преломило преко колена, није пресудило, мада је било довољно како су колеге у Хрватској то урадиле, да се види филм и да буде све готово, међутим сматрам да је ово било боље, да се сва монструозност овог злочина може овде уочити, посебно бих говорио, ја се слажем са оним отежавајућим околностима које је изнео тужилац, али из тога што је тужилац говорио о начину понашања њиховог према, које се види на филму, према осуђеним на основу овог прилично великог цитата, овог оштећеног Делића и тако даље, и из тога се види да ту постоји јединствен умишљај да су они деловали јединствено, да ту нема издвајања, да ту нема никаквог висонантног тона, да су сви они њих газили чизмама, да су им онемогућавали да пију воду, да су их псовали, псовали су их то у транскрипту има да су им говорили пичка ти матерна, да су им говорили да смрде, да су им говорили јала, јала, свашта тога има, и та бруталност, та, то је нешто невиђено, то не указује на то да су они извршили наређење које нису хтели, које нису желели, не указује на то да нису, да није била њихова ствар, да су они морали, да су они потчињени, да су они подређени, али све то што смо видели на овом филму, све то што смо утврдили током овог поступка, указује да су они то хтели можда и више него онај који им је то наредио, јер тај који им је то наредио је такође добио од некога наређење и он је то пренео на њих и његово понашање не знамо, али њихово знамо, како су се тамо понашали, и то не ради неко коме прети опасност да буде убијен ако не изврши наређење, то, тако се не понашају, понашање би било сасвим другачије и због тога је срећа у овом предмету што је постојао такав материјални доказ као што је филм.

Мени је јасно потпуно да због овог правног система који код нас, да суд овде не може ништа да уради али вас молим не може да изврши преквалификацију јел она би ишла на теже, не може да мења чињенично стање јер законом је забрањено да се мења чињенично стање, али нешто друго може, зато молим суд да размотри све околности које је изнео и господин Небојша Марковић, које је суд сам видео гледајући овај снимак, на које сам ја,указујем инсистирао и да, јер закон каже да се помагач може блаже казнити, због тога молим суд да уважи све ове заиста неспорне, заиста стравичне чињенице које су се током овог и више од годину дана дугог процеса показале.

У име оштећених имам обавезу да кажем да је ово толико брутално, толико сурово, толико нељудско кривично дело да ту не може, нема говора о некој казни другчијој, него најстрожијој, хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Констатује се да је пуномоћник оштећених адвокат Драгољуб Тодоровић усмено изнео завршну реч и свој став у вези имовинско-правног захтева.

Пуномоћник оштећених Наташа Кандић у својој речи изјави:

НАТАША КАНДИЋ:

Ја сам хтела да почнем управо са речима брата Јусе Делића, Бекте Делића, али је то на врло тачан начин цитирајући сваку његову реч урадио тужилац и нећу да понављам осим да кажем да је тачно снимак, одбрана оптужених збиља потврђују то што је Бекто рекао а то је да је ту осим наређења, да наређење није оно битно, него да се види тај елеменат збиља добровољности у свему томе.

Оно што ја хоћу такође да кажем то је да, ја нисам правник али читајући целу документацију која се тиче истражног поступка и пратећи наравно и учествујући у доказном поступку ја једноставно имам тај један утисак да је истрага у једном тренутку заустављена да је суђење такође до једног одређеног тренутка ишло врло прецизно у правцу утврђивања чињеница и у односу на статус јединице и везе са другим регуларним формацијама било Србије било других војски у региону, у државама у региону и да је онда суд у једном тренутку одустаје од тога, то је неки мој утисак, сматрала сам да то треба да изнесем. Следећа ствар о којој ја хоћу ја говорим зато што то има, пре свега има веома велике последице то је питање тог статуса јединице и упорног инсистирања тужилаштва на одредници да је реч о јединици која представља једну класичну паравојну формацију, тужилац је најпре у првобитној оптужници то рекао, затим у измењеној оптужници је то поновио да би данас сматрао да има довољно доказа да тврди да је реч о паравојној формацији, ја мислим да је проблем у томе да се овде, да прво тужилац није уопште обраћао пажњу нити уважавао документа која су се налазила не од почетка у судском спису али од тренутка када смо ми пуномоћници тражили да се од Хашког тужилаштва затражи додатна документација која се односи на присуство јединица на Трновском ратишту и на присуство јединице Шкорпиони и неких других јединица у јулу '95.године, на планини Јахорина и на Трновском ратишту, значи од тог тренутка када та, мада са одугловачењем, када та документација стиже мислим да тврдња тужиоца изнетој у оптужници стално понављана током доказног поступка да је реч о паравојној формацији више не може да стоји, чак мислим да сведок један кога смо ми овде имали прилике да чујемо и да му постављамо питања бивши помоћник министра, па заменик, па онда министар полиције Републике Српске Томислав Ковач је говорио управо у прилог тој тези да јединица Шкорпиони и друге две које је он поменуо а то су

Кајмани и неки Плави да то нису паравојне формације, он је врло јасно рекао да је на питање, када су му предочена документа у којима се јединица Шкорпиони описује као јединица МУП-а Србије или јединица Органа унутрашњих послова Републике Србије, и на питање да ли је то он потписао или да ли су они неки, имена неких других који потписују такође тај опис јединице, да ли он, да ли је то аутентично, он није спорио томе, осим што је спорио зашто је то урађено, па је онда дао једно образложење рекавши једноставно та непрецизност вођења те јединице као МУП-а Србије и код Саве Цвјетиновића и Каришика Миленка мога заменика и код осталих, они су то намерно радили, потурили су МУП Србије као због моралног стања да би доле, борци мислили да нас је помогао у то време МУП Србије што није тачно, ово дато објашњење је потпуно неубедљиво, нелогично јер је, све те депеше које смо ми могли да видимо, оне су упућене министру Ковачу и другим високим функционерима МУП-а Републике Српске а не борцима на терену тако да садржај ни једне од тих депеша није могло уопште да поправи, неко да каже морално стање бораца. Са друге стране на питање председнице већа тај исти сведок, на питање зашто у тим депешама, изјавама нигде није поменуто војска него се помиње МУП, искључиво МУП, наравно и на то није имао никакав одговор тај по мени веома важан сведок, сведок који заправо потврђује да је реч о јединици и другим јединицама присутним ту које нису никако паравојне формације, шта више, он каже он је био одлучан у томе да каже ни једна од поменутих јединица ни Кајмани, ни Плави, ни Шкорпиони није паравојна јер није било могуће да на територију Републике Српске дође нека паравојска, он каже искључиво је могла доћи као јединица Министарства одбране или војске или команде одбране или војске Републике Српске Крајине, Србије или не знам још из којих других земаља. Међутим, постоји нешто што се историјски догодило а то је да је 26.фебруара Међународни суд правде донео пресуду у којем је одлучио, у тој пресуди закључује да нема доказа да је јединица Шкорпиони деловала на Трновском ратишту, у Босни на рачун органа и на рачун Републике Србије. Нажалост, ја мислим да судије Међународног суда правде нису имали транскрипт наставка главног претреса од 03.јула 2005.године, да су могли да виде и да констатују све ове чињенице, због тога судије Међународног суда правде кажу да су уважили приговор тужене, односно Републике Србије у којем они кажу не признају аутентичност тих депеша и извештаја зато што суду нису достављени оригинали. Ми смо овде сви били у прилици да неког ко је збиља био овлашћен да каже да ли признаје или не признаје те копије докумената то је био Томислав Ковач, он ни једног тренутка није поставио уопште питање, питање неке сумње, дилеме, да ли су те копије у складу, односно да ли одговарају оригиналима или не, он је само покушавао да покаже да је реч о нечем другом а не о ономе што је писао да је реч о моралној подршци а не да је стварно, изношењу стварних података о присуству јединице.

Такође оно што је врло битно за ово суђење је да ће наравно у пресуди остати, да ће се описати јединица Шкорпиони као паравојна формација која у зависности од догађаја је у оквиру састава неке друге формације,

регуларне или не регуларне по мени је то потпуно битно, али бојим се да ће у оквиру овог судског списка остати докази који ће сваком озбиљнијем који ће сести да проучава показати да та пресуда захваљујући оптужници, а онда захваљујући заправо, чини ми се опште једном политичком ставу у друштву да се морају у кривичним суђењима да се што, мора веома водити рачуна да се сви подаци, сви докази, све чињенице које указују на директно укљученост институција Србије да се то потпуно мора избрисати, не придати томе никаква пажња, зато што је, значи да је главна стратегија као што је била и пред Међународним судом правде, да се све мора зауставити на том једном индивидуалном нивоу и што мање испитивања о томе да ли је, ко коме наредио и да ли је изнад оних који су оптужени постоји још неко ко је био укључен у све то. Да је то тако показало се и током овог суђења, оптужени Слободан Медић, он је до краја играо своју улогу патриоте, не признајући ни ово дело, али наравно онда не откривајући уопште како долази до тога да се та шесторица тог тренутка нађу у кампу испред куће која је представљала штаб Шкорпиона, на овом суђењу такође захваљујући том једном да кажем, том једном чувању те тајне о томе ко је све учествовао у дистрибуцији и развожењу тих јадних људи из Сребренице, захваљујући томе ми овде нисмо утврдили ништа осим онога што тај снимак непосредно показује а то је како је то дело извршено, ко се ту налази и тај транскрипт њиховог разговора који нам онда омогућује да судимо о личној кривици свакога од оптужених.

Оно што сам хтела ја још да кажем а то је да на овај начин инсистирањем пре свега тужилаштва а затим онда и прихватањем то од стране судског већа у току доказног поступка, оштећени-жртве немају шансу да се обрате Држави Србији за добијање новчане компензације, у томе и јесте један врло важан облик правде за жртве, на овај начин жртве јесу ускраћене да добију ону правду која им припада у новчаној форми, значи нема услова за реперацију зато што је над овим поступком све време било јасно да, докле ће се дозволити и у ком правцу ће ићи ово суђење, ја морам да исправим тужиоца када је рекао да је касета била доступна тужилаштву две недеље пре почетка суђења да кажем да то није тачно, ја сам лично показала касету у фебруару 2005.године, у тужилаштву за ратне злочине, и на крају волела бих лично само да знам на који начин ћемо, на који ће начин потпуна истина ван сваке сумње бити утврђена уколико ми у оваквим кривичним предметима имамо оптужнице и тужиоце који се јављају као, превасходно као заштитници инкриминалних институција, заштитници неких криминалних група, уместо да буду заштитници интереса правде и интереса жртава којих у овом случају није само шесторо него их је сигурно између седам и осам хиљада.

Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Констатује се да је пуномоћник оштећених Наташа Кандић усмено изнела своју завршну реч.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пре него што кренемо на завршну реч бранилаца, ја бих предложила ако постоји могућност, у судници је неописиво топло, да се нешто учини јер ће људи попадати у несвест, да се отворе прозори, да се направи промаја, да направимо паузу десет минута да би се после тога вратили јер је заиста ситуација неподношљива.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се поступак прекине ради паузе за одмор у трајању од 10 минута.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес настави после паузе за одмор.

Бранилац првооптуженог Медић Слободана, адвокат Перковић Мирослав у својој речи изјави:

АДВ.ПЕРКОВИЋ МИРОСЛАВ:

Поштована председнице већа, поштовани судије овога суда, наиме ја ћу настојати да будем кратак у завршној речи колико год то околности и анализа противне стране допушта. Наиме, и ја бих имао пар речи уводно

да кажем о неким стварима о самом доказном поступку а затим би се осврнуо и на само суђење.

Наиме, чули смо мало пре да је у Хрватској суђење за тамо оптуженог Давидовића процесуирано врло брзо и да је то Хрватски суд решио тако како је решио, ја сам читао ту пресуду и Хрватски суд је решио доиста са једним непотпуним чињеничним стањем али је, али је, а ово говорим и наглашавам због нечег због чега ћу мало касније елаборирати ал претпостављам и колеге које су више заинтересоване за саму касету али је, ту предметну касету прихватио искључиво онда и каже када је Давидовић потврдио да је он то на снимку па самим тим било је излишно да се таква касета вештачи и тако даље. Но то није битно, следеће што смо очигледно заборавили можда овде сви ми а можда и током доказног поступка нисмо најпажљивије оценили све околности које су довеле до овога догађаја, те околности су и шире али и садрже један основни појам, заступник оптужнице на данашњем претресу уважени колега је направио паралелу између убиства и ратног злочина, међутим, основни појам због којег је ово суђење и на крају у последичном смислу јесте појам рата, дакле то је основни појам ратног злочина. Ако пођемо од дефиниције рата видећемо да је рат ништа друго од оних својих почетака до данашњих цивилизацијских вредности, ништа друго него убијање. Убијање које је присутно од како постоји људски род, стално убијање, убијање, убијање, иманентно људском роду, тек почетком, ајде да кажемо половином Другог светског рата, долази до, и после Другог светског рата, долази до да кажемо санкционисања за ратне злочине, први пута тада у историји у Нинрбешком процесу имамо званично међународно суђење за ратни злочин, шта то значи, то значи да се убијање које се у рату врши оружјем, тенковима, авионима, напал бомбама, ножевима, мотикама, копљима, клањем, на овакав начин и онакав у свим ратовима треба да уведу правила што је највећи цинизам цивилизације, да се уведу правила код убијања да се каже ово је недопуштено убијање а ово је допуштено, да кад се шаље војска онда се каже можете да убијате, требате да убијате непријатеља, али то требате да радите по правилима, када у Грађанском рату такве околности наступе између младих људи који су супротстављени једни другима и трећима и сви између себе, онда им после петнаест, двадесет година кажемо то није било по правилу, постоје Женевске конвенције и тако даље, нико не оправдава убијање али оно је иманентно рату, овде је страдало шест људи, младих људи али у том рату и ратовима на овим просторима а да се не вратим уназад стотину година, па би видели када би имали цртани филм, као деца кад смо правили онако, оне сличице, па када би пустили то на брзину тих стотину година, видело би колико је крви овим просторима прошло.

Да ли ми можемо да схватимо и условљено речену мржњу између народа на овим просторима, и можемо и не можемо, вековима се на овим просторима из разних разлога народи између себе, народи сами између себе и појединци у оквиру истог народа убијали на разне начине, међутим, исти ти народи су и живели заједно, помагали се, венчавали и тако даље, исти ти народи су успели да иду заједно у школу, да седе и муслиман и католик и православцац, то ћете се сложит са мнош, међутим, они који од та

три народа стално траже да постоје некаква правила у њиховом међусобном убијању који су подстрекли тај исти рат, у истом, ти народи, у истим њиховим школама, не седе протестанти и католици заједно, не седе муслимани и протестанти заједно, не седе ни по раси ни по народу, не седе заједно, диве се школи која је пионирска када успеју да помире протестанта и католика. Зашто ово говорим, говорим из простог разлога да је овај предмет добио једну посебну медијску пажњу захваљујући медијима, па су сви били шокирани приказом само слике егзекуције, сви ћемо се сложити да приказ било које слике егзекуције, моја маленкост која ради сав тај поступак не воли то да види, било ко, да је у питању животиња, да је било ко у питању, ради се о егзекуцији и лишавању живота, али, видели смо да техничке могућности приказују и друге егзекуције које су вршене, сад смо видели скоро, пример, мислим да је Дудаковић, онда смо видели у Хрватској, онда смо видели, вероватно ћемо их још гледати и још гледати, и клања и убијања и тако даље, присутност камере је оно што посебно погађа оштећене и што погађа све нас. Међутим, опет понављам, опет је основ у дефиницији рата, шта тера једног војника да пуца у непријатеља, шта га то тера, да ли смо се икад запитали, ако овде је постојала вековна мржња, па је престала, па опет постала, па опет медијски је то све одиграно с једне стране, с друге, треће, четврте или пете, мислим да политика није битна, али шта тера младог америчког маринца, шта то њега тера који је дошао из, са Средњег Запада, са неке фарме, обукао униформу Америчке војске, поносно да иде да брани десет, петнаест хиљада километара даље од своје куће, први пут вероватно напушта и Америку, први пут долази у Ирак, први пут некога види и Ираку или у Авганистану, не мора бити Амерички, може бити и Француски, Енглески, Руски или било чији, први пут види, и сећате се тога снимка, када у чишћењу терена види неког можда младог фризера, приправника из Багдада, који лежи и прави се да је рањен, односно да је мртав, а рањен је, да ли постоји наредба или чујемо било какву наредбу од неког команданта да је наредио томе младом војнику из Тексаса или из Небраске да убије тог механичара од 19 или 20, или помоћника, да ли га је, да ли га је неко подстрекао на то када каже а то сте видели сви пред камерама, када каже а правиш се мртав, не мораш да се правиш сад си мртав и пуца.

Дакле, ако неког шаљемо у рат, припремамо га за то, ако живи у тој тензији повући паралелу шта је дозвољено или не, а пре тога их све дрљамо, сви све дрљамо да треба да иду у рат и шта тамо да раде, ништа друго него да убијају и да пазе да ли је овај одложио пушку или није, да пазе овако, они пролазе сви кроз некакве стресове, дакле то је што се тиче једног уводног дела. Што се тиче саме одбране, ја бих прво и одмах би указао на аргументацију противне стране. Аргументација противне стране измена чињеничног описа, измена квалификација, мишљење пуномоћника оштећених је показала једну ствар, да нема доказа без обзира на аргументацију краткообразложену за Медић Слободана да је починио дело како му се ставља на терет. Наиме, изменом чињеничног описа прихватањем од стране државног органа и тужилаштва да Медић Александар нема сазнања где иде и шта ради и да Вуков исто нема

сазнање, отворена су врата да мог клијента ослободите, не да су отворена, у овом тренутку суд нема могућности, суд не може да прекорачи чињенично стање на штету ни једног од окривљених, ако тужилаштво disponира са тим, не може сада да каже е овде нема везе а овде не би било, било би, дакле нема потребе да бранилац Слободана Медића посебно елаборира однос према Медић Александру и његову тврдњу да га је видео код шљиве, али није чуо никакву наредбу сада каже.

Почећу у самом, да кажем уводу, да поченем са једном одбраном исказом мог брањеника како је он рекао, овако он рече «сад ме добро саслушај када је све ово почело», мисли на кривични поступак, «ја нисам хтео да причам ништа, ни да дајем икакве изјаве, кад сам видео то све ја сам оставио Вама на размишљање да Ви видите да ли је то аутентично или није, ја сам исто видео кад је то приказано као што сте и Ви видели, добро знаш да сам ја ухапшен још у оквиру Сабље и да сам испитиван» како каже да не би цитирао све даље « и да сам питан од стране УБПОК-а, у погледу те касете», и УБПОК је имао сазнања очигледно за неку касету истраживао и тако даље, међутим, да ли је мој брањеник требао и био дужан, не говоримо сад као командант него *postfestum* ако је имао било која сазнања и требао да дедуцира свог кума, свог пријатеља из рата, једног, другог, људе које све цени, да ли је требао, каже ја то нисам, да ли имате један доказ који је ишао у правцу, ајд, било је саслушаних од Косановића, од ових сведока из Шида, који су тврдили да су вршени притисци, да ли је ико икада и ако јесте неко могао да врши притисак на сведоке или да прикрива наводно траг некакве касете, па то је могао Медић Слободан, ваљда иде логично питање, зашто то није, па није зато јел нема везе у том контексту, он каже, ја да сам то наредио, прво не бих тако наредио да се то изведе, и не бих, не бих то извео на тај начин и не би било снимка, не би га било, по коју цену не знам, ал га не би било, ја могу да прихватим да седим са вама овде, могу да вам помажем колико год хоћу, нисам хтео да износим одбрану, зашто нисам хтео, па нисам ја на снимку, неко други је ту на снимку, неко други треба да каже да ли сам то ја, ја сам то или нисам, зар ја као командант треба да долазим у ситуацију да износим први одбрану код истражног судије и да прихватам нешто или не прихватам нешто што нисам сигуран да ли је аутентично и да издајем на неки начин своје пријатеље и да препознајем и да кажем јесте то је тај. Ја то нећу направит по ни једну цену, то каже Медић Слободан, ни по једну цену седи овде с вама стално, седио, био с вама, био, ако то вама помаже, али постоји нешто, ја бих вам можда помогао, можда би рекао измислио јесам, дао сам наређење морали сте, ја би пуцао у вас, али постоји нешто друго што се зове филм, који сте ви прихватили, нисам га ја прихватио, ви сте га прихватили, ви сте рекли да, јесте, то сам ја, није Слободан Медић рекао јесте то сам ја, или јесте то је он, то је он, то је он, није се изјашњавао уопште, нити хтео.

Дакле, његов положај и осећај кривице, јел он их је одвео тамо, на неки начин, постоји, а тај осећај кривице се проицира и даље једини доказ који је, који је тужилац елаборирао а затим сам прихватио догађај да се одвијао у једном другом контексту, не строге неке наредбе и тако даље, јесте исказ Петрашевић Петра, и једино што Слободан Медић није хтео,

није хтео да отежа било коме ситуацију, нити жели да отежа, али он не може да прихвати да је дао наредбу а видимо то да је доиста у овом поступку, ваљда годину ипо дана смо чекали да, и утврђивали од кога би то могла да иде наредба, да ли је то лично Слободан Милошевић наредио Слободану Медићу или не знам Јовица Станишић или било шта и некакве теорије завере. Каже ја нисам наредио како је блиставо, како је феноменално ацептирао исказ оштећеног Ђулића, брата сад покојног, тужилац, а на крају пуномоћник оштећених, ја се можда не бих томе бавио, међутим, једну реченицу, односно једна реч је битна у томе, најбитнија, јер је даје и процењује војник са супротне стране, тако смо имали исказ Салкић Османа, војника са супротне стране, али шта каже, јесте да каже све то и за воду и за све, али каже, он каже Бекто Делић, можда му је наређено, можда, иако је по тексту, ни ја не верујем, да ли је та наредба ишла, да ли ћете прихватити да та је ишла наредба од пуковника или мајора или поручника, Војске Републике Српске, али једини је Медић Бранислав рекао како су довежени, ко их је довезао и под којим околностима, нико други није рекао како су довежени, под којим околностима, нико други, нико није рекао ко је све био присутан, Медић Александар ко му је рекао да извади метак, Петрашевић, не сећам се, не знам, не сећам се ово, не знам оно, ко је био у камиону, не сећамо се, не знамо, ко је возио, не знам питајте возаче где идемо, сувозачи знају, једини Медић Бранислав каже и доприноси расветљавању у правом смислу тога, одакле, одакле ти заробљеници тамо, све остало о аутобусима, о конвојима ништа од тога није сведок «А», мислим да је под псеудонимом, он је нешто говорио али то, он као да је био како мој браћеник има обичај да каже авакас па је могао све да види, па је био и овде и овде у исто време и све законе физике је побио, али немате ни једног доказа, или инсинуацијама, инсинуацијама сниматеља, то је оно да сам пуномоћник оштећених на чему бих инсистирао у оптужници, сниматељ, сниматељ је подстрекач саме акције, зашто, прочитајте транскрипт ви сте питали Петрашевића ко је наређивао тамо, па нисам ја, није овај, није, Медић Александар сам каже па није било ту никаквих наредби да пуцају, сниматељ је тај, у транскрипту ћете видети који каже «има још батерије, радите, радите», па наместите се овако, па наместите се онако, он није процесуиран а било би логично да он буде процесуиран али није и остављен је само да би теретио кога, Медић Слободана, а како га терети да даје три различите изјаве, четири, па јесте ја сам лежао у камиону, па није ми Слободан рекао, па јесте, па Косановић каже не, ми смо му предали он је требао тамо да буде, да снима, зашто тај сниматељ се није појашњавао, ако погледате комплетну ту касету од када је он, јер му наредио Медић и да слика када гуле змије па пеку, јел му наредио да на линији снима како сви кажу, дакле ако вас брине ко познаје линију, који је одлазио тамо, који је био извиђач, то је сниматељ, он је сам одлазио и по свом исказу јасно каже јесам, ја сам одлазио на линију па сам снимао, дакле он зна пут до линије, он зна пут, он је тај који каже младим људима ајде сад овако, сад онако, и неко мисли да чини у том моменту можда такво дело и један свој присутни страх, јел то је страх, то делује тако како делује, али видите да је то разбијање страха, лажно уливање сигурности,

дај ми цигару, дај ми ово, дај ми оно, то је разбијање страха, страха и једна напетост, али нећу ја да испаднем не знам ко и шта, ето ја сам ту, а Медић Александар каже није било наредбе. Тужилаштво је прихватило да никакве наредбе нема за пуцање, десет војника ту пролази јел тако, видели смо да има и из Војске Републике Српске војника, зашто ви не верујете у исказ Бранислава, односно тужилаштво, не Ви судија, зашто не верује у исказ једног Бранислава Медића, за ког су сви апсолутно сви рекли да је изузетно фин и поштен момак и тако даље, зашто не, па он једини даје објашњење, дал је ико рекао како су ти људи тамо дошли, тезу Медић Слободана који кажем потврђује и Манојловић и Милуснић, Опачић, Дмитровић, значи саслушали сте овде десет, петнаест сведока из јединице који су били присутни, и нико није рекао ни да је чуо ни да је видео да је Медић Слободан наредио да се то изврши, ми не служимо овде за командну одговорност, па да кажемо да би она наша хипотетичка питања о строгој дисциплини, одговорности и тако даље, могли уклопити у некакве доказе о командној одговорности па кажемо ко је могао да нареди као што смо питали, па може ово, па ко је могао ово, па ко је могао оно, не, не можемо тако, не судимо за командну одговорност, строго је наведена радња наредио, односно пренео наређење, пренео наређење, не ни наредио него добио наређење, пренео наређење, не ни извршио, кад би тако узели да ли би постојао пренос наређења као само наређење, шта наређење подразумева, подстрекавање, подстрекава се неко ко нема вољу да нешто учини, нити жељу, то је наређење и опет говоримо о оним правилима и тако даље, и тако даље у рату, којих се сви морамо придржати и сада и у будућим ратовима, међутим, за Слободана Медића ни један доказ, ал апсолутно ни један, на крају поставиће се питање, па зашто?, зашто би њега Петрашевић теретио, Медић није дао одбрану у истрази, рекао сам вам зашто али други јесу, али други нису дали и кажу зашто не дају касније одбрану него тек *postfestum* а нико не терети, Медић Слободан никада није теретио Петрашевића, осим што каже ја нисам наредио, али то није терећење, то није отежавање неком ситуацијом ако каже, нормално ако је била наредба и ако се прихвати да је та наредба из оптужнице дала, што потврђује Бранислав Медић, да је ишла или је било препуштање једноставно уз некакву наредбу побите, радите с њима шта год знате, неће бити размене, побили су наше, не заборавимо још једну ситуацију, да су многи овде сведоци када су говорили рекли, ми кад смо дошли видели смо прво што смо видели лешеве, ми знамо да је на Трнову, ја мислим и Фонд за хуманитарно право има те податке о српској страни да је било пробијање, да је страдала и једна свештеничка фамилија, да је побијено доста људи, српске националности на тим подручјима, према томе и да су они затекли такву једну ситуацију и тако даље, овај суд све треба то узети у обзир, тај стрес, а ово што делује тако, верујте, психоаналитичар најбоље ће вам рећи, јер управо ти изрази су изрази само куражење у тим ситуацијама, они сами себе кураже и глуме нешто што вероватно нису, али стицај околности, тај стицај околности јесте такав да ли су они пре тога били некакви починиоци кривичних дела, нису, да ли су били сецикесе, убице неке, по затворима, било шта, ни један, да ли је после тога било шта, да ли су познати као криминалци некакви, да ли су,

не, ништа, чак напротив, дакле стицај околности је некада превагнуо, не ради се о личности него о стицају околности и онда показивању одређеног степена освете.

Оно што бих нарочито хтео да истакнем а мислим да сам и у уводу то рекао, јесте околност да је суђење често добијало један призвук, нећу ја рећи политички, али је добијало једну инерцију која се на крају да кажем експлицитно показала и у завршној речи пуномоћника. Уместо да трагамо за истинама дубљим, за дубљим контекстом овог страдања на Балкану, у овом случају жртве и оштећени Муслимани, Срби на другој страни, ми трагамо за политичким контекстима, при томе заборављамо једну ствар, заборављамо да подсетимо а то постоји и у списима, да је Медић Слободан једини мени познат, командант или командир једне јединице који је са својом јединицом а мислим да и Петрашевић пре тога, у Кладуши се борио на страни Муслимана против јединица из Бихаћа, сада како то да објасним, да ли то спада у један контекст једног команданта који ће то да ради, да ли то спада ако се сећате приче, десет сведока је овде рекло о витештву Слободана Медића, када кажу јесте били су заробљени на Босуту извиђачи Хрватске националности, војници, рекао је одма, нико не сме да им длака с главе хвали, довео их је у просторије тамо, почастіо кафом, дао им цигарету, позвао полицију, војску, проследио даље, да ли је Медић Слободан био господар ситуације на Трновском ратишту, да ли је а по исказима свих чак и оптужених, чак и оних који га терете кажу па он је морао и да се бакће са артиљеријом, и да пази на линију и да пази на команду и да прима и да гледа за артиљерију, кад ће се, дакле он је морао стално да буде, он није могао да буде ту стално присутан, теза о личном обезбеђењу о Боци као кукавици који не сме сам да хода, па кад каже где сте досад били, до пре 2004., да ме чувате кад је 2001., па 2002., кад се гинуло, један инкоструисана теза, инкоструисана теза, да он не сме малтене и ми смо стално били, једини докони, значи он као командант Манојловић, Вуков, Опачић, Дмитровић имају своје ратне задатке једино ко нема један стални ратни задатак а то видимо и по овим снимљеним кадровима, јесу они који су тамо и који су се били затекли тамо када је довео неко те заробљенике, ову тезу о развожењу и тако даље, ја бих могао да побијам овде у сто прича, сигурно да та теза се не би ставило, онда би им обукли униформе, и тако даље, да би фингирали да су погинули у борби, фингирали би, стављали би тела на сваких педесет или сто метара не у равнини и тако даље, то би свако знао да исфингира, дакле не ради се то о том, како су ти људи дошли тамо, како су заробљени, оно што знамо што је једино суд успео да утврди јесте исказ Медић Бранислава, е рекао му је да су заробљени код неке викендице, из исказа, из исказа оних људи, који су се пробијали кроз тај фронт, код Сребренице знамо да се ишло у два, три правца Тузли, Незувцима горе, Жепи и тако даље, знамо да су биле заседе, знамо да је долазило до борби, све те јединице се разводњавају и то је нормално иде се у мањим групама да би се лакше пробило не у већим, ако непријатељ има артиљерију и тако даље, и тако даље, у мањим јединицама, и кажу да су их заробили код неке викендице, то је једино што ми факат знамо, а знамо из исказа захваљујући Браниславу Медићу па тај исказ није ничим

негиран, и он каже ко је седио крај њега, да су били официри Републике Српске и тако даље, па на крају сама оптужница каже ко је довео и шта и прихвата то, па не може суд да иде у било какво прекорачење преко нечег, оно што је, ја сматрам да завршим, ја мислим да сам укратко успео у одређеним анализама онога што ја сматрам битним, не улазећи у даљу расправу, али ћу напоменути само, зашто Петрашевић и шта каже Петрашевић за Медић Слободана, да си прави командант ја бих био иза тебе а прави командант не би дозволио, пазите ову реченицу, не би дозволио да његова војска, да његови најоданији, најоданији припадници те јединице буду у затвору са таквом етикетом, да буду у затвору, дакле шта се очекује, ми волимо свог команданта, очекује се да командант им помогне, па да нам каже ево и ја сам ту и ја одговарам и мене су, и ја сам дошо исто да, кад сам видео то, одмах сам дошо, сео у ауто отишо у Београд пријавио се, сви су се пријавили, ми смо видели овде и замерке на рад државних органа, ја мислим да су, да одбрана би могла да стави многе замерке, међутим, да напоменем, те замерке не могу упутити пуномоћници оштећених, све док, и морамо сви ценити рад државних органа по овим питањима, све док по сличним обелодањеним стварима друга или трећа страна не направе много, много значајнији корак, тада би било места критици рада тужилаштва, одбрана га може дат, да критикује, с правом да критикује да каже да је све било усмерено према Медић Слободану, видели смо и на крају шта је, да употребим израз потка, шта је основ свега тога, шта је смисао, шта је циљ, чули смо овде за међународну пресуду, чули смо за одштету, чули смо за све то, одштета, одштета и одштета, заборављамо бит и суштину самог дела, заборављамо сви скупа или заједно да три народа без обзира којим редоследом и по величини али сва три народа нажалост и то им не припада улазе у 21 век, као народа који су починили, чији су представници починили ратне злочине, као најнецивилизованији народи заборавља се при томе а то свима у овој Европи одговара и у свету да се забораве сви злочини Бурског рата, сви злочини по Африци, сви злочини Првог светског рата, сва стрељања, сва убиства, сви злочини Другог светског рата, бомбе на Хирошиму, Авганистан рат, други, трећи, Вијетнам, Алжир и тако даље, све се то заборавља и која су три народа, па су им још хтели рећи и геноцидни а не могу то да докажу, јер не могу да докажу да је ико из Србије протеран, јел не могу да докажу да је ико у Београду убијен само зато што је Муслиман, Албанац, Хрват, или било ко, јел Хитлер када је убијао, убијао је прво у Берлину, па је онда ишао у друге државе да убија.

Дакле, треба да се заборави све, сви злочини 20 века, и да падну на плећа ова три народа, редом, Срби, Хрвати, Муслимани, али упамтите, сви ће на крају и једни и други и трећи, без обзира колико ко имао оптужених тамо, бити проглашени да су ратни злочинци, да су нецивилизовани, да их сви други требају да уче правилима, заборављајући да ми имамо велику праксу из ратних злочина, заборављајући при томе да сви други доцирају шта требају да их мире, да, дакле та три народа требају у овом веку да уђу у сећање као они који су у 20 веку вршили ратне злочине, заборављајући све, при томе наравно, требао би Медић Слободан као један од командира на Трновском ратишту где је било десет, петнаест хиљада војника, како је

рекао Ковач, једне мале јединице на нивоу чете, да буде одговоран за нешто што није починио.

Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Констатује се да је бранилац првоокривљеног Медић Слободана, адвокат Перковић Мирослав изнео завршну реч.

Бранилац другооптуженог Петрашевић Пере, адвокат Левајац Зоран у својој речи изјави:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите. Извињавам се само пре него што кренете, предлог у вези притвора.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Председнице већа, наравно да се подразумева да плидирам на ослобађајућу пресуду, ја то, укидање притвора се самим тим подразумева, ехоfo.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У реду, хвала, само да би имали и званично, пошто и тужилац у том делу се није изјаснио, али добро, изволите, извињавам се.

АДВ. мр. ЛЕВАЈАЦ ЗОРАН:

Председнице већа, уважена господо судије, поштовани заступниче државне оптужбе, опредељење другооптуженог Пере Петрашевића да се у овом кривичном поступку брани истином и само истином, успоставила је чврст координатни систем његове одбране.

У том простору, места за лаж и прећуткивање није било. Наредба законодавца о обавезној одбрани, макар ја био и ангажовани бранилац, таквом приступу није могла, нити да помогне, нити да одмогне. Спознао је наике Петрашевић, да у животу пре или касније дође час, када је истина једино право оружје. Није дакле такво његово опредељење, пуки избор једног од могућих начина одбране прописаних Закоником о кривичном поступку, већ катарзичан приступ који собом носи искрено признање и најдубље људско покајање. Покајање за онај део његове животне и ратне приче коју он не потписује својом руком, будући да својом руком и није био вођен. Кривично дело које је почињено и трагедија коју и он због тога преживљава и преживљаваће, узрокован је чињеницом да је у једном трену, под суровим околностима које рат собом носи, човека Перу Петрашевића, победио војник Пера Петрашевић. Колико год у овом тренутку било болно, па чак и апсурдно да се каже, ипак је истина - да је боље грешити и покајати се, него веровати и убеђивати се да нисмо грешни, да нисмо били и да нећемо бити. Вера у сопствену безгрешност је велика заблуда, лаж и обмана. Али није она страшна, страшно је не

препознати властити грех и немати потребу и снагу да се покајеш. Ту где почиње страх од властите спремности да се покајемо, почиње безнађе и дефинитиван потоп људскости.

Хоћу да верујем да делим мишљење свих у овој судници - да оно до чега се најтеже долази, најчешће има и највећу цену. Овога пута, као и у сваком другом часу, то је истина и њу треба ценити. Признао је на име Петрашевић, да је тог јутра добио наредбу свог ратног команданта да се изврши егзекуција над шесторицом заробљених војника или цивила, свеједно. Повлачећи обарач на месту које је утврђено у току овог кривичног поступка, он је био један од учесника у извршењу добијеног наређења. Војнички обучен и бескрајно дисциплинован, по повратку до командног места војне јединице "Шкорпиони", поднео је свом команданту рапорт да је наређење извршено. Изведени докази у току овог кривичног поступка, свему овоме јасно говоре у прилог. Потврђује то, не само детаљно казивање другооптуженог Петрашевића, већ и казивање трећеоптуженог Медић Александра и саслушаног сведока Стојковић Слободана. Њих двојица су, између осталих, заједно са Петрашевићем били присутни на месту егзекуције. Медић Александар са пушком у руци из које није пуцао, а Стојковић Слободан са камером. Обојица су ту, према сопственом исказу, такође извршавајући наредбу команданта. Заувек ће остати људском уму непојмљиво, чему је требало да послужи сведочанство у облику видео-записа нечега против чега се буне сви закони. Сигуран сам, да то данас није јасно ни ономе у чијој се глави таква идеја породила. Нешто, што се пре свега није смело учинити, није требало на тај начин ни овековечити. Не зато што би тада трагови могли остати приметни, већ зато што издавање наредбе да се изврши снимање једног таквог догађаја, напосто није нормално. Независно од тога како ми тај доказ, у току овог кривичног поступка, сагледавали у формално-правном смислу. Неће се одбрана у овој завршној речи посебно бавити анализом сваког од изведених доказа у току овог кривичног поступка. Неће ни анализом свих чињеница које је било могуће утврдити њиховим основом. Једном речју, истини и признању које је Петрашевић изнедрио пред овим судом и свима нама, адвокат није потребан, са друге стране, суд ће већ по својој, а још увек верујем највишој мери знања и части коју има, анализирати и ценити како Петрашевићеву одбрану, тако и све друге доказе.

Дакле, вратимо се бар на тренутак чињеничном опису диспозитива оптужног акта који се пред овим судом процесуира. Као бранилац сматрам, да нема несумњивих доказа да су поменута шесторица заробљеника критичном приликом довежена из Сребренице, како се то у оптужници наводи. Напосто, који од изведених доказа у овом кривичном поступку томе белодано говори у прилог, ко их је то довезо, којим превозним средством, те како су се сви они заправо нашли међу припадницима војне јединице "Шкорпиони", налазимо да докази у том правцу нису изведени у току овог кривичног поступка, будући да докази у том правцу уопште и нема. Такође нема чврстих доказа који би јасно говорили у прилог да се ради о цивилима, односно да се ради о војницима.

Наиме, поједини делови одеће, према личним изворима доказа који су

изведени у овом поступку, дају за право закључку да се ради о цивилима, али поједини делови њихове одеће једнако дају за право закључку да се могуће ради и о припадницима неке војне или паравојне формације. Војничке чизме, војничке чарапе и војничка блуза на неким од њих, упадљиво говоре да би се могло радити о војницима. Уосталом, ноторна је ствар да су у поменутом грађанском рату пушку носили и били сврстани у војне и паравојне јединице и они који нису имали пуну војничку опрему. У сваком случају, сматрам да нема недвосмислених доказа који би дали за право тврђењу из оптужног акта да се радило о цивилима. Ни утврђена животна доб заробљених лица не пружа основ за извођење несумњивог закључка у том правцу. Чињеница је да су заробљеници различите животне доби, али је и чињеница да као борци у рату нису учествовала само пунолетна лица. Надаље, нема ни једног јединог доказа који би говорио у прилог тврдње да је оптуженом Медић Слободану, команданту јединице "Шкорпиони", наређено од НН претпостављеног старешине из Војске Републике Српске, у чијем је саставу деловала јединица "Шкорпиони", да лиши живота поменуте заробљенике. Постављамо просто питање - који то од изведених доказа потврђује овај навод из оптужнице. Пре свега на овом месту указујемо да није на несумњив начин утврђено у оквиру које је то јединице Војске Републике Српске деловала јединица "Шкорпиони", а потом ни да је такво наређење дато првооптуженом Медић Слободану. Наиме, првооптужени Медић Слободан у својој одбрани негира да је такво наређење било када и било од кога примио. Са друге стране другооптужени Петрашевић само претпоставља, без позивања на било који валидан доказ, како сматра да његов ратни командант такво наређење никада њему не би издао, да га он претходно није добио од неког претпостављеног старешине Војске Републике Српске. Али, то је ипак само у домену претпоставки, тако да таква Петрашевићева теза не може бити темељем наведене тврдње садржане у оптужници.

Такође, нема доказа да је јединица "Шкорпиони" било када деловала као "паравојна формација", како се то тврди у оптужном акту, најпре, никада и нико, до дана данашњег, није дао јасну дефиницију садржине појма "паравојска". У међународно-правним актима дефинисани су, примера ради појмови гериле, тероризма и неки други појмови, по нашем мишљењу, паравојном јединицом се може сматрати само она, која делује изван сваке политичке и војне контроле одређене државе. То се дакако никако не може рећи за војну јединицу која је деловала под називом "Шкорпиони". Наиме, та јединица је била специјална јединица у оквиру Војске Републике Српска Крајина, непосредно подређена команди Вуковарског корпуса, а имала је и своју војну пошту. У том правцу постоје јасни материјални докази садржани у судском спису. Надаље, та јединица је била не само под војном контролом виших војних инстанци, већ и под политичком контролом, оличеној у тадашњој влади Републике Српске Крајине, која је у свом саставу имала и ресорно војно министарство. Такође, део војне јединице "Шкорпиони" је на терен Трнова отишао по наредби претпостављене команде Војске Републике Српска Крајина, а на захтев, односно молбу надлежне команде Војске

Републике Српске. Држимо да у овом смислу располажемо јасним и недвосмисленим материјалним доказима, а сведочење саслушаних сведока, међу којима су били и високи војни, односно полицијски функционери, Републике Српске Крајине и Републике Српске, томе јасно говоре у прилог.

Најзад, сам диспозитив оптужног акта у овом делу по нашем мишљењу носи контрадикторност. Наиме, из садржине оптужнице произилази, да је јединица "Шкорпиони", на терену Трнова деловала у саставу Војске Републике Српске, да је била подређена команди неке од јединица које тој Војсци припадају, а у истом оптужном акту се јединица "Шкорпиони" означава као паравојска. Таква контрадикторност, по нашем мишљењу, напосто не може да опстане. Слободни смо надаље да укажемо, да се видео-касета о догађају са Трнова, која представља саставни део судског списка, по нашем мишљењу не може користити као доказ, основом којег би могле да се утврђују правно-релевантне чињенице за овај кривични поступак. Ово из разлога што се дефинитивно ради о неоригиналном документу, а што је вештак проф. др. Слободан Јовичић јасно истакао у свом налазу и мишљењу. Зар поменути вештак у свом налазу и мишљењу, не каже како су мањкавости, које је констатовао на аудио-материјалу, да су настале преснимавањем касете, а то је управо она ВХС касета, једна -једина која је садржана у судском спису и која му је предата у циљу спровођења поступка вештачења, друге касете нема. Вештак дакле управо за ту касету каже да је преснимљена, што дефинитивно значи да се ради о неоригиналном примерку и Хашки трибунал не признаје неоригинална документа. Следствено томе, ни сачињени транскрипти разговора изведени из таквог материјала, не могу бити коришћени као доказ, као што се као доказ не може користити ни сачињена фото-документација коју представљају фотографије, односно слајдови скинути са неоригиналног документа у облику означене видео касете. Отуда се на овом месту нећемо посебно бавити оним личним изворима доказа који су врло јасно, убедљиво и разложно указивали да видео касета коју су имали прилике да виде у току овог кривичног поступка, нема свих кадрова које има оригинални примерак. Зар то врло убедљиво и врло доследно не казује управо сведок Стојковић Слободан, онај који је критичном приликом камеру и имао у рукама. Онај који је по повратку са терена Трнова имао прилику да види снимљени материјал, који се по његовом казивању, дефинитивно не слаже са видео-материјалом који му је пред овим судом презентирао. О неким другим аспектима оптужнице и доказима као основом за утврђивање правно-релевантног чињеничног стања, биће нешто више речи у завршној речи овога браниоца, везано за одбрану четвртооптуженог Вуков Александра.

У конкретном случају оптужени Петрашевић није разумом дошао до истине, већ је његова тежња да се истином дође до разума. А тај разум, по нама претпоставља, да ће анализа сваког појединачног и свих доказа заједно, дати без остатка упориште, за све оно што је Петрашевић у току овог поступка рекао. Сасвим сам сигуран, да не бисмо следили истину, ако би се ствари којим случајем другачије мериле. Но, вратимо се другооптуженом Петрашевићу. Са једне стране имамо човека - борца, који

је по природној позицији у рату био жртва времена у којем је живео - заједно са свима нама. Са друге стране, имамо жртве његовог сопственог жртвовања. Све те околности, згуснуте у времену које обично означавамо као недоба, раниле су и исчашиле у Пери Петрашевићу човека и то онај његов бољи део. Када је кретао у рат, који он засигурно није нити измислио, а нити желео, био је то неки други човек. Човек, коме су окренули путоказе и који се због тога изобразио у лицу и мислима. Био је то Пера у чијем оку је горела родна кућа и на чијем се челу цепао кућни праг, Осијек се морао оставити, а са њим толико много тога. На таквог човека надвила се сва она ратна хука, све страхоте и беда коју рат носи и као круна оштра командна структура - усечена дуж целог његовог бића. И било је то што је било, страшно са свих страна, посебно ако се гледа из данашње визуре. Тада, у то зло доба, ипак се све другачије мерило и на другачији начин вредновало. Али упркос свему, Петрашевића ево овде и сада. Спреман је да прими и поднесе пресуду за онај део греха који је он починио и који се њему може ставити на терет. Ни мање, али ни више од тога. Нема ни лицемерја, ни патетике, у његовом личном поимању кривице, када каже: "пред Богом сам сигурно крив, а да ли сам крив што сам у ратним условима извршио наређење, то ћете ви проценити", или "судбина војника је таква да изврши наређење, без поговора", искрен је до коске и када каже: "нисам научен да одбијам наређења", наглашавајући ноторну ствар, како је у том невремену глава била јефтина, те да се у варијанти да не поступи по добијеном наређењу плашио и за сопствени живот. Био је без сумње свестан, да животно гледано, у ратним условима владају други закони и друга правила игре.

Ако ни због чега другог, ваља му признати бар онај део части, што је својим признањем и покајањем настојао да скине жиг са чела своје породице. Он је дакле човек, који има храбрости да призна и покаје се за оно што је у датим околностима учинио, извршавајући наређење. Да је човек који има храбрости да победи себе, он је, веровали или не, само један од људи који у себи носе прегршт врлина које красе и прегршт мана које руже људску личност. Ипак, сведоци смо, да последњи дамар снаге троши да би сачувао бар део образа и части, свестан да му је нико до краја не може одузети, ако је он сам не изгуби. А замислите само, да није било рата. Многи од нас би га данас бирали за пријатеља, или на други начин себи блиског човека.

Али, присетимо се у овом моменту, какве су околности владале у то зло доба, било је тада бар 100.000 људи који су били спремни да руше петокраку, а да не знају зашто им смета, било је бар 100.000 људи спремних да поставе кокарду на чело, а да не знају шта то значи, било је бар 100.000 људи спремних да крену под нечијом командом, а да не знају шта то раде, било је бар 100.000 људи који су исцртавали мапе по кафанским столњацима, а да никада нису прешли Дрину, било је бар 100.000 људи сумњивог морала, који су помислили да су они оличење честитости, било је бар 100.000 људи спремних да од свега тога побегну, али напосто нису знали како, било је бар 100.000 мртвих и осакаћених, а да никада неће сазнати зашто. Колико ли је то људи, пребројали неко, да ли је уопште остало неких других људи, да би смо себе међу њима нашли.

Јесу Петрашевићу, као уосталом и мени, силовали земљу и тражили да то ћутке гледамо. Растакали нас, тражили и још увек траже, да се постројимо у једну исту врсту новог светског поретка. Наређивали и наређују да наша једина визура буде поглед у врхове властитих ципела, а они ће се већ побринути да нас тако послушне усреће.

Можда би животни пут Петрашевића био сасвим другачији да се под таквим околностима, у њему мирном и стаменом, нису узбуркали сви они ликови, које су му у душу усадили одмах по рођењу. Родитељи, школа, његово окружење, митови, на којима је и он, као и сви ми одгајан, у злом времену воздигли су се у њему. Устали су мртви и Пера је искочио из сопствене коже. То је у том часу тако изгледало и тако је одзвањало у његовој глави, а подсећам, када је у нужди кренуо у рат, имао је само коју годину више од 20. Наравно да се он због таквог поимања стварности не може сматрати психијатријским случајем, иначе би у то време и многи од нас били затечени на закрченим путевима који воде до луднице. Ко је чак и данас спреман да се усуди и каже било шта ружно, на нашу данашњу тему - за оне које смо видели и славили као хероје, а многи од тих људи су убијали друге људе, с тим да су поратне околности, ма дошле пре или касније, ишле у корист оправдања и славе њиховог чина. Они сами, никада за учињено зло нису смогли снаге - нити за признање, нити за покајање, а Пера Петрашевић, обичан раб Божији, јесте. Петрашевић је у страшној и дуготрајној људској муци, будући да се учињеним грехом човек ипак, не исписује из људи. Одавно је пред судом сопствене савести. Ко је с тога спреман да данас одсања само један његов сан, или доживи једну његову визију на јави. А у војсци, поготово у рату, такво шта зна свако онај ко је бар мало окусио, да надређенима у таквом склопу ствари, нису потребни никакви други квалитети војника, борца, већ само беспоговорна послушност и способност да се задатак изврши. То шта појединац мисли о стратегији, плану или појединачној акцији, да ли му се на шта гади или се на шта жали, то војну хијерархију не интересује. Војнику је од права остало само да каже разумем и да изврши наређење. Тако је било и у "Шкорпионима". Али тако је и у свим земљама света које имају војску и које ратују или можда неко искрено мисли да је другачије. Зар Петрашевић у својој одбрани не каже, да рат није тако замишљао. Да никада није веровао да ће морати да пуца у везаног човека. Обучили су га, како каже, многим војничким и ратничким вештинама, али га нису обучили како да живи када буде извршио такву наредбу, какву је на Трнову извршио. Његово поимање права а све су нас без остатка када је рат у питању тако учили исцрпљивало се у синтагми наређење – извршење, искрено, да није било овог судског поступка ни ја, који сам по образовању правник, а и носилац значке примерног војника као и Петрашевић, не бих био упознат са целином међународних прописа који регулишу питање поступања са заробљеним војницима и цивилима. Петрашевић, који је како рекох био и носилац значке примерног војника ондашње ЈНА, никада није имао било каквог дотицаја са тим прописима, нити га је било ко и било када, упутио у том правцу. Одувек се на овим просторима водила најжешћа битка између прошлости и садашњости, у тој борби садашњост је готово увек излазила као победник. Али колико

год се упињали у доказивању да је свака прошлост мање добра и светла, једновремено заборављамо да ћемо и ми садашњи ускоро бити прошли, те да би се и нама свима, за много шта, могло судити по истим аршинима. У сваком случају нема никакве сумње, да ћемо се основном историјских законитости, пре или касније пред таквим судом наћи. Хоће ли нам тада, са нивоа различитих историјских равни, визуре бити исте. Петрашевићу треба веровати, јер својим казивањем није штедео ни себе, ни друге. Искрено је казивао, старајући се да где год су му сећања бледела природним протеком времена, не каже ништа у шта није сигуран. Када је био сигуран, теретио је највише себе, а друге онолико колико је то истинољубивост тражила од њега.

Када је био у прилици да он одлучује, а иначе подвргнут строгој војничкој хијерархији, бирао је живот, као командир чете на Кладуши, он је заробљене послао на размену, а не у смрт, о чему нам је пред овим судом детаљно казивао сведок Гаврић, толико ме и чуди данашњи део тезе уваженог заступника државне оптужбе када помиње сведока и када у том контексту помиње питање да ли је некеме дата или није дата вода, ако поменути Бекто има оправдање утолико што није имао прилику да прочита транскрипт јел замерка иде према онима који су то имали прилику, јер то пише у транскрипту а потврђује то не само казивање Петрашевића, него и казивање сведока Стојковић Слободана, Петрашевић је дао воде. Петрашевић је дакле и на Трнову, што је основном изведених доказа утврђено, једном од заробљеника пружио посуду са водом, очигледно покидан у кошмарном простору, од властитих емоција и добијеног наређења.

Овај суд би, о свему што је овде речено, морао да поведе рачуна у име истине и у име законитости одлуке коју ће донети. Ништа се од онога што је битно не сме пренебрегнути, да суд правде не би уступио место суду потребе, а свестрана анализа свих правно-релевантних доказа прејудицијалном ставу. Оптужени Петрашевић не тражи милост, он очекује правичну пресуду, примерену степену његове кривичне одговорности и свим другим околностима под којима се критични догађај збио. Казујући истину, он је признао и детаљно описао своје учешће у њему, Петрашевићево признање једновремено говори и о његовом искреном покајању, за све оно што се њему може ставити на терет. Људски је пружио извињење породицама оштећених. После свега што је учињено, сада, у овом времену, ништа се више није ни могло очекивати од њега, слободни смо најзад да укажемо и на читав сплет околности, које препознајемо као олакшавајуће, а које би поступајући суд требао и морао да има у виду, када буде доносио своју одлуку о врсти и мери кривичне санкције.

Оптужени Петрашевић је човек, који је критичном приликом, у ратним условима, извршио наређење претпостављеног војног старешине, да је такво наређење изостало, сасвим је сигурно да разлога за вођење овог кривичног поступка не би ни било. Тако донесена одлука није била Петрашевићева одлука, нити његов избор, а о изузетној дисциплини и хијерархијском устројству које је владало међу припадницима војне јединице "Шкорпиони", казивали су без остатка сви њени припадници,

саслушани у овом кривичном поступку. У време трагичног догађаја на Трнову Петрашевић има 26 година, а данас у 37-ој отац је двоје малолетне деце, будући да је ожењен и да је формирао породицу. Никада у животу Перо Петрашевић није био осуђиван, нити прекршајно кажњаван. Он је надаље, признајући своје учешће у овом догађају, не само признао да се искрено каје, већ је дао и пун допринос правилном и потпуном утврђивању правно-релевантног чињеничног стања о томе је говорио једним делом и заступник државне оптужбе. При томе, ни у једном моменту није настојао да минимизира своју одговорност, напротив, постарао се да детаљно објасни све околности које га везују за критични догађај, поцепан по шавовима у себи, а вођен природним рефлексом самоодржања, организовао је након рата, свој живот и живот своје породице, на нивоу друштвено прихваћених норми. У датом тренутку, он се фактички сам предао надлежним органима, ни не помишљајући да избегне сучељавање са сопственом одговорношћу пред овим судом. Сам је уосталом рекао да је тај тренутак доживео као својеврсно олакшање. Петрашевић је спортиста који је за ондашњу Савезну Републику Југославију, освојио након санкција, прву златну медаљу. Златну медаљу у спортском риболову, на светском првенству у Португалу, био је председник Управног одбора Савезне спортско-риболовачке асоцијације "КАРП". Он је утемељивач њеног слогана - "ухвати ради задовољства, фотографиши због лепоте и за успомену и пусти ради будућности", управо је тај слоган упадљив показатељ његове не само спортске, већ и опште животне филозофије, када делује у слободи и из слободе. У сваком случају, део његових животних ставова, приступа обавезама и војничкој дисциплинованости, читује се и у чињеници да је био носилац значке примерног војника ондашње Југословенске Народне Армије. Ако све ове околности, на које је одбрана указала, не би нашле свог одјека у одлуци овога суда, била би то пресуда која, између осталог у будућност шаље поруку - да искрено држање пред судом, признање и дубоко људско покајање, немају ама баш никакву вредност.

Господо судије, судили сте. Време је да пресудите. На вама је. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала, ја бих Вас само замолила у вези притвора да се изјасните?

АДВ. мр. ЛЕВАЈАЦ ЗОРАН: Наравно предлажемо укидање притвора у односу на Петрашевића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Констатује се да је бранилац другооптуженог Петрашевић Пере, адвокат Левајац Зоран усмено изнео завршну реч и исту доставио суду у писменој форми.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми ћемо за овим прекинути данашњи претрес, мислим да је довољно било а наставићемо сутра како је договорено у исто време.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се данашњи главни претрес прекине, а следећи се наставља :

-04.04.2007.године у 14,30 часова у судници број 2.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи наставићемо сутра са завршним речима.
Хвала вам, довиђења.

Записничар

Председник већа-судија